

Drøftelse og opfølgning på politisk dialogmøde om øget bevægelse på folkeskolerne

BESLUTNING

Sagen sendes til budgetprocessen.

Sagsfremstilling

Resume og sagens baggrund

Opfølgning på baggrund af Børn- og Familieudvalget samt Ældre- og Sundhedsudvalgets dialogmøde den 6. marts 2023, hvor udvalgene ønskede en opfølgning i forhold til mulighederne for at etablere idrætsskoler i Kalundborg Kommune. Opfølgningen skulle tage udgangspunkt i "Svendborg-modellen" og erfaringer fra andre kommuner i forhold til implementering og økonomi.

Indstillinger

Direktøren indstiller, at sagen drøftes.

Behandling

Børn- og Familieudvalget, Ældre- og Sundhedsudvalget.

Sagsfremstilling

Børn- og Familieudvalget og Ældre- og Sundhedsudvalget afholdte fælles dialogmøde den 6. marts 2023, hvor udvalgene drøftede resultaterne for Svendborg-modellen. På baggrund af drøftelserne på dialogmødet blev det besluttet, at administrationen skulle arbejde videre med at afdække mulighederne for at indføre idrætsskoler i Kalundborg Kommune. Afdækningen skulle tage udgangspunkt i erfaringer fra andre kommuner i forhold til implementering og økonomi i en Kalundborg-kontekst.

Skolevæsenets opbygning i Kalundborg Kommune

Folkeskolerne i Kalundborg Kommune arbejder inden for Børn- og Ungepolitikken samt Folkeskolestrategien. Kommunalbestyrelsen besluttede den 28. april 2021

Folkeskolestrategien, som sætter retningen for udviklingen af folkeskolerne i Kalundborg Kommune. Baggrund for den politiske behandling i 2021 var, at folkeskolerne i Kalundborg Kommune havde vanskeligt ved at leve op til de politiske forventninger til, at folkeskolerne kunne hæve elevernes faglige niveau, sænke fraværet og styrke trivslen. I den politiske beslutning fremgår det, at strategien omsættes til konkrete handlinger ved, at der på den enkelte folkeskole udarbejdes en handleplan på baggrund af dialog mellem direktør og skoleleder om de politiske målsætninger, samt dialog mellem ledelse og medarbejdere på den enkelte folkeskole. Det betyder, at hver folkeskole har en handleplan med 3-5 prioriterede indsatsområder indenfor den overordnede ramme med henblik på, at realisere de politiske

forventninger.

Børn- og Familieudvalget behandler årligt alle folkeskolernes respektive handleplaner. På Børn- og Familieudvalgsmøde den 30. november 2022 drøftede udvalget de politiske forventninger til folkeskolernes handleplaner for skoleåret 2023/24 og frem. I den forbindelse har Børn- og Familieudvalget blandt andet sat fokus på bevægelse og praksisorienteret undervisning, som de enkelte folkeskoler efterfølgende indarbejder i deres lokale handleplaner.

I forlængelse heraf kan det nævnes, at der, inden for den politiske ramme, arbejdes organisatorisk med følgende på folkeskoleområdet:

1. Anvendelse af anbefalinger fra Lærerkommissionen. Herunder professionel kapital, professionel dømmekraft, lokalaftale, gennemsigtighed i skoleårets planlægning, intro til nye medarbejdere mm.
2. Folkeskolestrategi med tydelige forventninger/mål på overordnet niveau
3. Lokalt handlerum på de enkelte folkeskoler til konkret realisering af overordnede forventninger/mål. Hver folkeskole har egen handleplan.
4. Etablering af et "skolevæsen" med forpligtigelse og videndeling
5. Ressourcestyring i sammenhæng med faglige dispositioner
6. Faglig skoleledelse
7. Fokus på kerneopgaven

Kommunalbestyrelsen er på planseminar og budgetseminar i 2022 blevet præsenteret for både status og den strategiske udvikling af folkeskoleområdet. Kommunalbestyrelsens fokus på faglige resultater og trivsel er i overensstemmelse med de nationale mål og resultatmål for folkeskolen. I relation hertil har der henover de seneste år været en positiv udvikling af folkeskolen i Kalundborg Kommune. Eksempelvis med bedre faglige resultater.

Understøttelse af skolerne

I Kalundborg Kommune er der et udvidet lokalt handlerum (frisættelse). Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse skal i højere grad understøtte de enkelte folkeskoler med afsæt i blandt andet folkeskolernes behov og efterspørgsel. Medarbejdere, ledere og skolebestyrelser skal opleve, at fagcenterets understøttelse giver dem bedre muligheder for at lave den bedste folkeskole sammen med eleverne. Derfor har Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse de seneste år gennemført en omlægning fra "traditionel" administration til et "efterspørgselsorienteret" og mere understøttende fagcenter, hvilket stiller forventning til medarbejderne om kontinuerligt at tilpasse kompetencer og kapacitet til praksisnær understøttelse af folkeskolerne og dagtilbuddene i hverdagen.

Samtidig har administrationen på vegne af kommunalbestyrelserne og i dialog med folkeskolerne også et ansvar for, at politiske beslutninger bliver ført ud i livet og for at følge kvaliteten på skolerne. Den årlige kvalitetssamtale mellem direktør og skoleleder er en naturlig ramme for den løbende dialog om den enkelte folkeskoles udviklings- og indsatsområder.

Tiltag for øget bevægelse på folkeskoleområdet

På baggrund af beslutningen på dialogmøde mellem Ældre- og Sundhedsudvalget samt Børn- og Familieudvalget den 9. januar 2023, så etableres der Plug and Play forløb forankret i Bevæg dig for livet og foreningslivet målrettet folkeskolerne. Helt konkret deltog DGI konsulent på skoleledermøde den 12. april 2023 med henblik på, at præsentere de bevægelsesaktiviteter som tilbydes gratis til folkeskolerne i tilknytning til Bevæg dig for livet.

Desuden vil Løve-Ørslev Skole fra næste skoleår oprette en sportsklasse for elever i 4.-6. klasse. Eleverne i sportsklassen vil modtage halvanden times morgentræning tre gange om ugen. Der kan være gode lokale erfaringer af få herfra.

Politiske handlemuligheder med henblik på at fremme sundhed og bevægelse kan være en fortsat indsats på at få flere medlemmer i idrætsforeningerne, samt flere DGI-certificerede SFO'er. Eksempelvis er antal medlemmer i idrætsforeningerne i DGI og DIF i Kalundborg Kommune øget med knap 500 medlemmer i 2022. Derudover kan der være mulighed for, at sundhedskompetencer ved Sundhedsstaben i højere grad kan være til rådighed til konkrete elevrettede aktiviteter samt øvrige understøttende funktioner for blandt andre de fagprofessionelle på folkeskolerne.

Erfaringer fra øvrige kommuner

Både Nymarksskolen i Slagelse og Tornhøjsskolen i Ålborg har erfaringer som idrætsskoler. Skolerne har oplevet et øget elevoptag og tilkendegiver gode læringsudbytte. På Tornhøjsskolen er den største gevinst et stærkere samarbejde med lokale idrætsforeninger.

Som supplement hertil kan nævnes, at Sønderborg Kommune har knækket kurven i overvægtige børn og unge ved at indføre sundhedspleje til alle børn i 15-18 måneders alderen og igen til de 3 årige. Her har sundhedsplejen haft mulighed for at understøtte og tale med familien om vaner, der både handler om kost, bevægelse og den mentale sundhed.

Krav til idrætsskoler

For at en skole kan betegnes som en idrætsskole, skal skolen certificeres. Certificeringen indeholder blandt andet et implementeringsforløb, nogle strukturelle tiltag og en række obligatoriske moduler, som leder og medarbejdere skal gennemføre. Certificeringen forestås af VIA UC. Den fulde beskrivelse af certificeringsforløb og krav til idrætsskoler beskrives i vedhæftede notat. At være idrætsskole indebærer følgende:

- Alle elever på alle klassetrin har min. 6 lektioners (å 45 min.) idræt pr. uge (der kan evt. justeres på timetallet, se notat)
- Idrætslektionerne fordeles på min. 3 dage pr. uge
- Min. 4 lektioners idræt tilrettelægges efter principperne i ATK (Aldersrelateret træningskoncept)
- Idrætsundervisningen skal sikre, at eleverne får pulsen op i min. 20 minutter i hver lektion.
- Idrætsundervisningen kan kobles sammen med udeskole under forudsætning af, at eleverne får pulsen op i min. 20 minutter i hver lektion, der kommer fra idrætsundervisningen.

- Bevægelse indgår så vidt muligt i de øvrige fag, men kan ikke erstatte lektioner til idræt.
- Skolen skal indarbejde aktivitetsfremmende foranstaltninger, f.eks. pauser kombineret med udeordning, gode legefaciliteter og/eller adgang til hal og gymnastiksal.
- Idrætsundervisningen skal i videst muligt omfang varetages af lærere, der er uddannede med idræt som linjefag, eller som er interesserede i faget og har kompetencer svarende hertil.
- Alle idrætslærere og -pædagoger skal deltage i et efteruddannelsesforløb, der forestås af VIA UC. Forløbet tager udgangspunkt i ATK-principperne (Aldersrelateret træningskoncept).
- Faget idræt skal have samme status og fokus som de øvrige fag, og der skal kontinuerligt arbejdes med kulturen omkring idrætsundervisningen.

Økonomiske beregninger for indførelsen af idrætsskoler i Kalundborg Kommune

Der vil være udgifter forbundet med etableringen og driften af idrætsskoler i Kalundborg Kommune.

Etableringen af projektet vurderes at koste 2.243.000 kr. Dette indebærer udgifter til certificering og vikardækning på 16 folkeskoler. Det kan være en overvejelse at søge eksterne midler til finansiering af etableringsomkostninger, samt eventuelt til faciliteter og redskaber der kan understøtte variation i idrætsundervisningen.

De økonomiske beregninger af de årlige driftsomkostninger tager udgangspunkt i, at eleverne skal modtage seks lektioners idræts om ugen, altså fire ekstra lektioner om ugen. Beregningerne har taget udgangspunkt i, at folkeskolernes lokale prioriteringer af den understøttende undervisning bibeholdes, hvortil de ekstra lektioners idræt lægges oven i det nuværende undervisningstimal. Dette betyder, at de ekstra lektioners idræt ikke fratrækkes den understøttende undervisning, som var tilfældet i Svendborg Kommune. Der kan forekomme lokale forskelle i undervisningstimallet, da der kan være foretaget lokale prioriteringer i forhold til afkortning af skoleugen til fordel for to-lærerordninger.

På baggrund af ovenstående forudsætninger forventes det, at der er behov for ca. 20 ekstra lærerstillinger til at varetage den ekstra idrætsundervisning ved indførelse af idrætsskoler på alle kommunens 16 folkeskoler. Yderligere skal lærerne løbende tilbydes undervisning i ATK, samt skolerne skal re-certificeres hvert andet år. Projektledelsen forestås af konsulent i Sundhed og Myndighed. Udgifter til dette er ikke medregnet i de årlige driftsudgifter.

Årlige udgifter	
	Hele kommunen
Deltagelse i idrætslærernetværk	47.000
Uddannelse af nye idrætslærere i ATK og re-certificering hvert andet år	270.000

Et årligt modul (fælles for flere skoler)	320.000
Flere lærere til at varetage undervisningen	11.900.000
I alt	12.537.000

Se vedhæftede bilag for den fulde beskrivelse af mulighederne for idrætsskoler i Kalundborg Kommune.

Økonomiske konsekvenser

Implementering af Svendborg-modellen forventes at omfatte en etableringsomkostning på 2.243.000 kr. samt en årlig driftsmæssig budgetudvidelse på 12.537.000 kr.

Sagens forløb

03-05-2023 Børn- og Familieudvalget

Børn- og Familieudvalget tilkendegiver, at der er mange relevante sundhedsfremmende indsatser målrettet børn og unge, som del af samarbejdet mellem Børn- og Familieudvalget samt Ældre- og Sundhedsudvalget. Eksempelvis udtrykker udvalget tilfredshed med, at der er forskellige plug and play tilbud til at understøtte folkeskolernes lokale indsatser. Frivillige lokale indsatser på folkeskolerne er velkomne.

Børn- og Familieudvalget bemærker desuden, at alle folkeskolerne i skoleåret 2023/24 arbejder med praksisorienteret undervisning og bevægelse.

Børn- og Familieudvalget anbefaler, at der prioriteres en indsats målrettet sundhedsplejen i Budget 2024 behandlingen.

08-05-2023 Ældre- og Sundhedsudvalget

Ældre- og Sundhedsudvalget vil arbejde videre med etablering af øget bevægelse blandt børn i skolealderen. Det anbefales, at der etableres en frivillig ordning i et idrætsskolekoncept for 2-3 folkeskoler.

Med det afsæt oversendes sagen til budget.

Notat om mulighederne for oprettelse af idrætsskoler i Kalundborg Kommune

DATO
19. april 2023

SAGSNR.
23-004422

Baggrund

Ældre- og Sundhedsudvalget samt Børn- og Familieudvalget har på baggrund af et fælles dialogmøde den 6. marts 2023 ønsket, at mulighederne for at etablere idrætsskoler i Kalundborg Kommune undersøges nærmere. Udvalgene har ønsket, at der tages udgangspunkt i erfaringer fra andre kommuner vedr. implementering og økonomi. Notatet præsenterer lokale forhold med relevans for en eventuel implementering samt vurdering af de økonomiske forhold forbundet med indførelsen af idrætsskoler i Kalundborg Kommune.

Skolevæsenets opbygning i Kalundborg Kommune

Kalundborg Kommunes skolevæsen består af 16 folkeskoler og 2 specialskoler. Skolerne arbejder ud fra den overordnede Børn- og Ungepolitik i Kalundborg Kommune. Med afsæt i Børn- og Ungepolitikken besluttede Kommunalbestyrelsen den 28. april 2021 en Folkeskolestrategi, som sætter en tydelig fælles retning for udviklingen af folkeskolerne i Kalundborg Kommune. Folkeskolestrategien sætter den strategiske ramme for arbejdet med at forbedre kvaliteten på folkeskolerne og herunder styrke elevernes trivsel og læring.

Folkeskolestrategien omsættes til konkrete handlinger ved, at der på den enkelte folkeskole udarbejdes en handleplan på baggrund af dialog mellem direktør og skoleleder om de politiske målsætninger samt dialog mellem ledelse og medarbejdere på den enkelte folkeskole. Handleplanerne udarbejdes for hvert skoleår og her fastsætter skolerne hvilke udvalgte indsatser, der prioriteres inden for den strategiske ramme af folkeskolestrategien. Det betyder, at hver folkeskole har en handleplan med 3-5 prioriterede indsatsområder indenfor den overordnede ramme med henblik på, at realisere de politiske forventninger.

Børn- og Familieudvalget behandler årligt alle folkeskolernes respektive handleplaner. På Børn- og Familieudvalgsmøde den 30. november 2022 drøftede udvalget de politiske forventninger til folkeskolernes handleplaner for skoleåret 2023/24. I forbindelse med drøftelsen af handleplanerne i november tilkendegav udvalget forventning om fortsat fokus på bevægelse, praksisorienteret undervisning, samt overgange som supplement til læringsmiljøet på folkeskolerne i skoleåret 2023/24 og frem. Bevægelse i undervisningen er derved et gennemgående fokus på alle folkeskoler i Kalundborg Kommune fra næste skoleår. Dette afspejles blandt andet i understøttelsen af skolerne og er indtænkt i diverse forløb ved skolekonsulenter m.fl.

I Kalundborg Kommune er der et udvidet lokalt handlerum (frisættelse). Det betyder, at Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse i højere grad understøtter de enkelte folkeskoler med afsæt i skolernes behov og efterspørgsel. Medarbejdere, ledere og skolebestyrelser skal opleve, at fagcenterets understøttelse giver dem bedre muligheder for at lave den bedste skole sammen med eleverne. Derfor har Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse de seneste år gennemført en omlægning fra "traditionel" administration til et "efterspørgselsorienteret" fagcenter, hvilket stiller forventning til medarbejderne om

---

Kontakt

Sagsansvarlig:
Børn, Læring og Uddannelse
Telefon, direkte: 59 53 59 42

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

kontinuerligt at tilpasse kompetencer og kapacitet til praksisnær understøttelse af folkeskolerne og dagtilbuddene i hverdagen.

Samtidig har administrationen på vegne af kommunalbestyrelserne og i dialog med folkeskolerne også et ansvar for, at politiske beslutninger bliver ført ud i livet og for at følge kvaliteten på skolerne. Den årlige kvalitetssamtale mellem direktør og skoleleder er en naturlig ramme for den løbende dialog om den enkelte folkeskoles udviklings- og indsatsområder.

Inden for den politiske ramme på folkeskoleområdet, arbejdes der organisatorisk med afsæt i følgende:

- Lokalt råderum på de enkelte folkeskoler til konkret realisering af overordnede forventninger/mål – blandt andet med afsæt i lokale handleplaner, som sikrer lokal tilrettelæggelse af fx bevægelse i undervisningen.
- Anvendelse af anbefalinger fra Lærerkommissionen. Herunder professionel kapital, professionel dømmekraft, gennemsigtighed i skoleårets planlægning m.m.
- Etablering af et "skolevæsen" med forpligtigelse og videndeling
- Ressourcestyring i sammenhæng med faglige dispositioner
- Fokus på kerneopgaven
- Faglig skoleledelse

Ovenstående har blandt andet resulteret i, at der hen over de seneste år har været en positiv udvikling af folkeskolen i Kalundborg Kommune. Eksempelvis er der en positiv udvikling i andelen af elever, som opnår minimum 02 i dansk og matematik. En væsentlig del af den positive udvikling tilskrives det lokale handlerum de enkelte skoler har til at tilpasse indsatser ud fra lokale handlemuligheder.

Nuværende tiltag og øvrige forslag til bevægelse i folkeskolerne

Kalundborg Kommune er visionskommune i projektet Bevæg Dig For Livet. Arbejdet med Bevæg Dig For Livet går på tværs af hele kommunen, men på skoleområdet arbejdes der konkret med etablering af plug and play-forløb forankret i Bevæg Dig For Livet og foreningslivet. I relation hertil er det forventningen, at DGI vil udbyde en række forløb med fokus på at få bevægelse ind i undervisningen i direkte dialog med folkeskolerne. Fokus på dette er besluttet af Børn- og Familieudvalget og Ældre- og Sundhedsudvalget efter dialogmøde mellem udvalgene d. 9. januar 2023.

Alle skoler skal, som nævnt, have et øget fokus på bevægelse og praksisorienteret undervisning. Derudover er der enkelte skoler, som har valgt at sætte et særligt fokus på fysisk aktivitet. Løve- Ørslev Skole har valgt at oprette en aldersintegreret sportsklasse for elever i 4.-6. klasse fra skoleåret 2023/24. Eleverne i sportsklassen får blandt andet halvanden times morgentræning tre gange om ugen i skoletiden. Årby Skole er certificeret DGI Profilskole, hvilket indebærer at medarbejderne er blevet uddannet i at inddrage motion og bevægelse i undervisningen og gøre det til en naturlig del af elevernes hverdag. Ligeledes er Firhøjsskolen og Nyrupskolens SFO'er DGI-certificeret hvilket sikre at idræt, leg og bevægelse er en integreret del af børnenes hverdag, når de er i SFO.

I tilknytning til ovenstående kunne eventuelle øvrige politiske handlemuligheder med henblik på at fremme sundhed og bevægelse være en fortsat indsats på at få flere medlemmer i idrætsforeningerne samt udbredelse af DGI certificerede SFO'er. Eksempelvis

er antal medlemmer i idrætsforeningerne i DGI og DIF i Kalundborg Kommune øget med knap 500 medlemmer i 2022.

Svendborgprojektet: Idrætsskoler for 0.-6. klasse

Svendborg Kommune blev optaget og godkendt som elitekommune ved TeamDanmark i 2007. Her valgte man at prioritere og støtte idrætten bredt fra start. Grundstenen beskrives som deres idrætsskoler. I dag er alle Svendborg Kommunes folkeskoler idrætsskoler.

Idrætsskolerne tilbyder 6 ugentlige lektioners idrætsundervisning på 0.-6. klassetrin. Det svarer til 4 ekstra lektioner i 1.-6. klasse i forhold til de vejledende undervisningstimer¹. De ekstra lektioners idrætsundervisning træder i stedet for lektioner i understøttende undervisning. Elevernes skoledag har således samme længde som på andre skoler.

Idrætsskole som koncept er defineret ved nedenstående:

"En idrætsskole i Svendborg Kommune er en skole for alle, hvor idræt, krop og bevægelse er et væsentligt omdrejningspunkt for tilrettelæggelsen af skolens dagligdag og undervisning, både i SFO- og i skoledelen."

Forudsætninger for at være idrætsskole

For at en skole kan betegnes som en idrætsskole, skal skolen certificeres. Denne certificering beskrives nærmere i det følgende afsnit. For at en skole kan betegnes som en idrætsskole, så skal skolen opfylde en række kriterier, som har betydning for skolernes måde at tilrettelægge skoledagen på. En idrætsskole skal, som udgangspunkt, opfylde følgende kriterier²:

- Alle elever på alle klassetrin har min. 6 lektioners (å 45 min.) idræt pr. uge (der kan evt. justeres på timetallet, se længere nede i notatet)
- Idrætslektionerne fordeles på min. 3 dage pr. uge
- Min. 4 lektioners idræt tilrettelægges efter principperne i ATK (Aldersrelateret træningskoncept)
- Idrætsundervisningen skal sikre, at eleverne får pulsen op i min. 20 minutter i hver lektion.
- Idrætsundervisningen kan kobles sammen med udeskole under forudsætning af, at eleverne får pulsen op i min. 20 minutter i hver lektion, der kommer fra idrætsundervisningen.
- Bevægelse indgår så vidt muligt i de øvrige fag, men kan ikke erstatte lektioner til idræt.
- Skolen skal indarbejde aktivitetsfremmende foranstaltninger, f.eks. pauser kombineret med udeordning, gode legefaciliteter og/eller adgang til hal og gymnastiksal.
- Idrætsundervisningen skal i videst muligt omfang varetages af lærere, der er uddannede med idræt som linjefag, eller som er interesserede i faget og har kompetencer svarende hertil.
- Alle idrætslærere og -pædagoger skal deltage i et efteruddannelsesforløb, der forestås af VIA UC. Forløbet tager udgangspunkt i ATK-principperne (Aldersrelateret træningskoncept).

---

¹ Jf. Folkeskolelovens bilag 1

² Svendborg Kommune: Koncept for idrætsskoler i 0.-6. klasse

- Faget idræt skal have samme status og fokus som de øvrige fag, og der skal kontinuerligt arbejdes med kulturen omkring idrætsundervisningen.

De oprindelige lektioner i idræt fortsætter som før (fælles mål) – Mens de ekstra idrætslektioner tager afsæt i den aldersrelaterede træning (ATK) og fokuserer på elevernes udvikling af motoriske færdigheder og grundtræning. Det er alsidighed og sundhed, der er i fokus, fremfor specifikke typer af idræt/sportsgrene. Igennem den aldersrelaterede træning sikres det, at idrætsundervisningen bliver tilpasset børnenes alder og udviklingstrin.

I Svendborg Kommune er det kun 0.-6. klasse, der har 6 timers idrætsundervisning. Erfaringen herfra viser, at effekterne ved det øgede antal af idrætstimer forsvinder, når eleverne kommer i udskolingen og reducerer antallet af idrætstimer. Ud fra erfaringerne fra Svendborg er det vedtaget, at ved en idræts certificering ved VIA UC, er det alle skolens klassetrin indsatsen er omfattet af³.

Certificering og kompetenceudvikling

At blive idrætsskole kræver, at skolen gennemfører et certificeringsforløb. Certificeringsforløbet foregår over et helt skoleår og forestås af VIA University College i samarbejde med den enkelte skole, DIF og en projektleder fra Kalundborg Kommune. Det anbefales, at forløbet foregår, inden de ekstra idrætstimer aktiveres.

Idræts certificeringen består af en implementeringsdel og en opkvalificeringsdel, hvor møder og undervisning foregår på den enkelte skole. Hvis flere skoler skal gennemgå et certificeringsforløb, kan undervisningen foregå skiftevis på de involverede skoler. Implementeringsdelen er primært for ledelsen og har fokus på de strukturelle forandringer, mens opkvalificeringsdelen primært er for idrætslærere- og pædagoger. Derudover vil alle skolens lærere og pædagoger indgå i fælles møder for hele skolen og nogle af undervisningsmodulerne.

Opkvalificeringsdelen består af både teori og praksis og styrker især arbejdet med praksisfaglighed i idrætsundervisningen. Eksempler på temaer i de enkelte undervisningsmoduler kan være psykologisk og social udvikling samt bevægelse i fagene, herunder bevægelse der fremmer læring og bevægelse der fremmer trivsel. DIF/forbund/lokal forening vil desuden komme ud på skolen og lave eksemplarisk undervisning i de discipliner, som skolen ønsker. Dette er forløb som både lever op til fælles mål og til ATK-principperne. Hele certificeringsforløbet består af 12-13 besøg, primært fra VIA, men også DIF, mfl. af forskellig varighed (fra 1-6 timer), dette eksklusiv en evt. markering/fejring af certificeringen.

Når en idrætsskole har været certificeret i to år, skal den re-certificeres. Også re-certificeringen foregår på den enkelte skole, forestås af VIA og er for både ledelse, samt alle lærere og pædagoger. Re-certificeringen er fordelt på 3 besøg (der varer mellem 1,5-6 timer). Her er de 6 af timerne en faglig dag for alle der underviser i idræt, hvor skolen vælger et fokusområde, der passer til dem.

Se evt. mere om certificerings og re-certificeringsforløbet i bilag 1 og bilag 2.

Administration/organisering/implementering og projektledelse

---

³ Jf. info fra VIA UC

Følgende stillingsfunktioner vil blive en del af certificeringsforløbet:

- VIA UC (konsulent og underviser)
- Projektleder (Sundhed og Myndighed)
- Skoleledelse
- Idrætslærere + idrætspædagoger
- Alle andre lærere, pædagoger og vejledere fra skolen
- Hver skole skal udpege en idrætskoordinator
- DIF/forbund/foreninger

VIA University College står for selve certificeringen, herunder implementeringsforløbet og opkvalificeringsforløbet, som beskrevet tidligere.

Stort set alle på skolen er involverede i processen med at blive certificeret idrætsskole, da det er en gennemgribende forandring. Nøglepersonerne er ledelsen samt idrætslærere og – pædagoger. Derudover vil alle lærere og pædagoger blive involveret, dog i mindre grad, både i certificeringsprocessen men også efterfølgende. I konceptet for idrætsskolerne anbefales det, at skolerne organiserer et netværk af idrætslærere, hvor der på hver årgang udpeges en idrætslærer (idrætskoordinator), der har ansvaret for, at der i undervisningen holdes fokus på ATK, og at de opgaver, der ligger mellem opkvalificeringsmodulerne, bliver løst. Koordinatoren agerer desuden bindeled til de øvrige idrætsskoler.

Ved at blive idrætsskole vil man kunne indgå i et landsdækkende netværk for certificerede idrætsskoler. Her vil der blive faciliteret 2-3 årlige møder/konferencer med mulighed for at udveksle erfaringer og få den nyeste viden fra DIF/Team Danmark/VIA.

Sundhed og Myndighed stiller en projektleder til rådighed for, i samarbejde med VIA UC og skolerne, at sikre en god implementeringsproces. Projektlederen vil følge certificeringsforløbene på skolerne og vil desuden være facilitator og skolens kontaktperson, hvis der opstår spørgsmål, udfordringer, problemer, eller nye ideer, ønsker og behov. Det kan fx også være projektlederens opgave at være undersøgende på, hvilke nye kurser der vil være relevante for den enkelte skole, eller understøtte opkvalificeringsprocessen, når der ansættes nye lærere.

Effekter og resultater i Svendborg Kommune

I dette afsnit beskrives, hvilke effekter 6 lektioners ugentlig idræt har haft for elevernes sundhed og læring i Svendborg Kommune.

Svendborgprojektet er blevet fulgt af en række forskere fra Syddansk Universitet. Forskerne har bl.a. undersøgt de sundhedsmæssige effekter af de ekstra ugentlige idrætstimer ved at sammenligne klasser fra skoler, som har deltaget i projektet, og klasser fra skoler, som ikke har deltaget. Derudover har de undersøgt, om elevernes indlæring øges ved at indføre 6 timers idræt, samtidig med der indføres fysisk aktivitet i matematiktimerne.

Forskerne har bl.a. konkluderet, at andelen af overvægtige børn faldt, og risikoen for hjertekarsygdomme blev betydeligt reduceret i de klasser, som deltog i projektet. Ved begyndelsen af projektet i 2008 var der 14 % overvægtige på både idrætsskolerne og kontrolskolerne. Efter to år med ekstra idræt var denne andel faldet til 11 % på

idrætsskolerne, hvorimod der var kommet flere overvægtige – nemlig 16 % på kontrolskolerne⁴.

Derudover viser forskningen, at eleverne på idrætsskolerne har nedsat risiko for type II-diabetes med 50 procent. De får derudover stærkere muskler, kommer i bedre fysisk form og forbedrer deres motoriske færdigheder. Eleverne har også lavere risiko for rygproblemer, og de får færre skader per idrætstime⁵.

Seks ugentlige lektioners idræt har altså en betydelig sundhedsmæssig effekt. De sundhedsmæssige effekter er især markante for de børn, der normalt ikke dyrker idræt i fritiden. Den ekstra idræt i skolen viser særlig effekt hos de børn, der sundhedsmæssigt og motorisk tilhører de 10 % svageste⁶.

Et lignende projekt i Ballerup, der blev iværksat i 2001, viste, at fire ugentlige lektioner ikke gav en markant sundhedsmæssig effekt. Dette tyder på, at det samlede antal af idrætslektioner skal forhøjes til mere end fire om ugen, hvis elevernes sundhed skal forbedres. Der *kan* gøres en undtagelse, så det samlede antal fx bliver 4. Det forudsætter dog, at alle fire lektioner skal opbygges efter den aldersrelaterede træning, og pulsen hver uge skal op i 4 x 30 min.

Forskere har også undersøgt indsatsens effekter for børns læring. Hvis man kombinerede fysisk aktivitet i matematikundervisning med seks idrætstimer, blev matematikscoren forbedret med hele 68 % i forhold til kontrolgruppen⁷. Elever, der modtog aktiv matematikundervisning, forbedrede deres matematikevner med 39 % mere på det første skoleår, end elever, der havde almindelig matematikundervisning. Det er ikke blevet undersøgt, om projektet har samme effekt i andre fag. Dog konkluderer forskerne, at *”fysisk aktivitet før, under og efter skole fremmer børn og unges præstation” i skolen*, samt at *”beherskelse af fundamentale motoriske færdigheder er gavnlig for kognition og præstation i skolen for børn og unge”*.⁸ Erfaringer fra både Svendborg og Slagelse Kommune viser, at eleverne også får bedre karakterer.

Erfaringer fra andre kommuner

Nymarkskolen (0.-9. klasse) i Slagelse har siden 2020 været certificeret idrætsskole, og kåret til at være Danmarks bedste idrætsskole. Inden skolen blev idrætsskole, var den lukningstruet, grundet dens dengang lave elevtal. Nu er der fyldte klasser hele vejen rundt, der er større mangfoldighed blandt eleverne, og til næste skoleår kommer der tre spor i børnehaveklassen. Samme oplevelse har de i Aalborg Kommune, hvor også en af deres skoler var lukningstruet til, at der nu er venteliste på skolen. Det er vanskeligt entydigt at konkludere, at elevtallet alene er grundet flere idrætstimer.

På Nymarkskolen er elevernes læringsudbytte højere end forventet i forhold til deres socioøkonomiske reference. Derudover er deres trivsel højere end de resterende skoler i Slagelse Kommune, målt i den nationale trivselsmåling. En stor del af dette tilskriver de på skolen selv det, at de er idrætsskole og deres gode ry, som følge heraf. Både elever, forældre

⁴ <http://svendborgprojektet.dk/wp-content/uploads/2016/10/mereidraetbremserfedme.pdf>

⁵ [Resultater | \(svendborgprojektet.dk\)](#)

⁶ https://files.conferencemanager.dk/medialibrary/274c9a37-bdcd-4bbf-aebb-869bf4098cd8/images/Koncept_for_idraetsskoler_0.-6._klasse_Svendborg_Kommune.pdf

⁷ <http://svendborgprojektet.dk/boern-bliver-klogere-af-idraet-og-bevaegelse/#more-547>
Som målt ved en 45 minutters standard matematiktest.

⁸ Københavns Universitet: *Børn, unge og fysisk aktivitet – en konsensuskonference*, 2016

og lærere er glade for, at skolen er idrætsskole, og skolen oplever, grundet deres profil, at få langt flere ansøgninger til deres idrætslærerstillinger end andre skoler i området. De lærere, der ikke er idrætslærere, har også fået et løft i forhold til at implementere bevægelse i deres fagtimer. Således bruger de også skolens profil i rekrutteringsøjemed.

Nymarkskolen har ikke mange negative oplevelser med at være blevet idrætsskole, men melder selv tilbage, at det er hårdt arbejde, og at det i høj grad fordrer, at ledelsen er med. Derudover tager det tid – det er en lang og konstant proces, og det kræver at skolen fortløbende bibeholder fokus på idrætten, prioriterer og udvikler den. Der er således risiko for, at øvrige fokus- og indsatsområder ikke kan realiseres.

På Tornhøjsskolen (0.-9. klasse) i Aalborg Kommune er den største gevinst deres styrkede samarbejde med de lokale idrætsforeninger. Qua det gode samarbejde får eleverne præsenteret en masse forskellig slags idræt i løbet af et skoleår. Tornhøjsskolen ligger i et område med mange familier med lav socioøkonomisk status, som ikke får muligheden for at stifte bekendtskab med foreninger, hvis ikke det sker i skoletiden. De oplever, at især den aldersrelaterede træning (ATK) er et vigtigt element i hele processen med at være idrætsskole, fordi en del af deres børn ikke er motorisk alderssvarende, og den aldersrelaterede træning understøtter elevernes udvikling i forhold til at opnå alderssvarende motoriske færdigheder. Udover kompetenceløftet for idrætslærerne, har det været en gevinst, at alle andre lærere også var en del af certificeringen og fik viden om, hvordan de kunne bruge bevægelse i deres fagtimer. De oplever ikke mange ulemper ved at være idrætsskole, men indimellem er der lærere, der tvivler på, om det nu er en god idé at blive ved med at være idrætsskole. Det er heller ikke alle børn, der synes det er lige sjovt at skulle bevæge sig så meget og så ofte.

Som supplement hertil kan nævnes, at Sønderborg Kommune har knækket kurven i overvægtige børn og unge ved at indføre sundhedspleje til alle børn i 15-18 måneders alderen og igen til de 3-årige. Her har sundhedsplejen haft mulighed for at understøtte og tale med familien om vaner, der både handler om kost, bevægelse og den mentale sundhed.

Muligheder for at etablere idrætsskoler i Kalundborg Kommune

I dette afsnit beskrives mulighederne for at etablere idrætsskoler i Kalundborg Kommune. De økonomiske konsekvenser vil så vidt muligt blive beskrevet.

Lovgivning

Kommunalbestyrelsen fastsætter mål og rammer for folkeskolen jf. folkeskolelovens § 40. Dette indebærer blandt andet bestemmelser om elevernes undervisningstid, skoledagens længde m.v. Det er herved muligt for Kommunalbestyrelsen at indføre flere idrætslektioner på kommunens folkeskoler. Der gøres desuden opmærksom på, at Kommunalbestyrelsen har delegeret kompetencen til at afkorte skoledagen jf. § 16d til skolebestyrelsen og skolelederen. Dette betyder konkret, at undervisningstiden kan afkortes med op til to ugentlige undervisningstimer på mellemtrinnet og i udskolingens på almenområdet. Afkortningen skal ske med henblik på tilrettelæggelse af aktiviteter, der udløser et tilsvarende personaleforbrug i undervisning, altså to-lærerordning. Der kan herved lokalt være foretaget vurdering om skoledagens længde på enkelte klassetrin, hvor skoledagen ved indførelse af fire ekstra idrætslektioner, kan blive længere for eleverne. Dette beskrives yderligere i de følgende afsnit.

Den nuværende idrætsundervisning

Skolerne i Kalundborg Kommune underviser i dag i idræt i henhold til de vejledende timetal i folkeskoleloven og Fælles Mål for elevernes læring. For skoleåret 2022/23 skal eleverne i følge det vejledende timetal have 60 timers idræts i 1.-9.klasse i løbet af skoleåret, svarende til to lektioner (å 45 minutters varighed) om ugen. Det kan variere fra skole til skole, hvordan lektionerne er planlagt ind over skoleåret.

Understøttende undervisning og to-lærerordning

Den understøttende undervisning er læringsaktiviteter, som ligger udover de faste fag og emner. Aktiviteterne i den understøttende undervisning skal ifølge Undervisningsministeriet understøtte den faglige undervisning og/eller styrke eleverne personligt med læringsparathed, sociale kompetencer, alsidig udvikling, motivation og trivsel.

I Kalundborg Kommune anvendes den understøttende undervisning i dag blandt andet til bevægelse, trivselsarbejde, understøttelse af praksisorienteret undervisning, samt til to-lærerordning. Skolerne benytter ofte mulighederne i folkeskolelovens §16d, som gør det muligt at afkorte skoleugen for elever på mellemtrinnet og udskolingens ved at konvertere dele af den understøttende undervisning til to-lærerordning. Det er, som nævnt, skolebestyrelserne i samråd med skolelederen, der har kompetence til at afkorte skoleugen for mellemtrin og udskoling.

Skolerne oplever, at to-lærerordning har stor positiv betydning for elevernes læring, hvorfor det anses som væsentligt at bibeholde de nuværende aktiviteter i tilknytning til den understøttende undervisning.

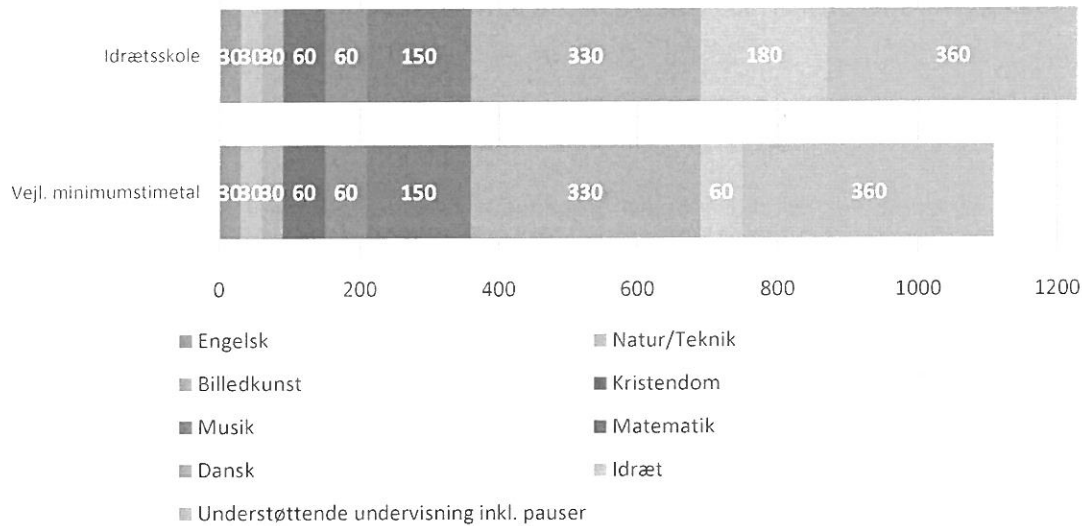
Der gøres derfor opmærksom på, at de økonomiske beregninger har taget udgangspunkt i, at den understøttende undervisning bibeholdes til nuværende aktiviteter, hvortil de ekstra timer til idræt beregnes udover det nuværende timetal på skolerne. Det varierer fra skole til skole, hvad den understøttende undervisning anvendes til, samt hvor stor en andel af den understøttende undervisning der er konverteret til to-lærerordning. Behovet for ekstra ressourcer til flere idrætstimer vil bero på lokale vurderinger og prioriteringer.

Det er dog en mulighed, at den understøttende undervisning veksles til flere idrætstimer, men det vil skabe mindre fleksibilitet for den enkelte folkeskole i forhold til at bruge undervisningstiden på de aktiviteter, som vurderes relevante i den enkelte klasse – herunder to-lærerordning og understøttelse af praksisfaglig undervisning.

Skoledag med mere idræt

Diagrammet herunder viser et eksempel på, hvordan fordelingen af timer i de enkelte fag ville ændre sig for en 1. klasse, hvis alle kommunens folkeskoler bliver idrætsskoler. Eleverne i 1-6. klasse ville få tre gange så mange idrætstimer som i dag og den samlede undervisningstid udvides med 120 timer på et skoleår ud fra det vejledende minimumstimetal. 120 timer svare til 4 lektioner ekstra om ugen i forhold til nuværende to lektioner om ugen.

Timer pr. fag i 1. klasse

Oversigten er lavet på baggrund af det vejledende minimumstimal. Det reelle antal timer kan variere fra skole til skole, blandt andet afhængigt af om skoleugens længde er afkortet og timerne prioriteret til to-lærerordning. I eksemplet er skoleugen ikke afkortet.

Rekruttering

Der er stort fokus på rekruttering af kvalificerede pædagoger og lærere til kommunens folkeskoler. I 2022 blev der udarbejdet en rekrutterings – og fastholdelsesstrategi for pædagoger, lærere og ledere på dagtilbud og skole. Strategien har fokus på mulighederne for at få og fastholde kvalificerede lærere og pædagoger, så der kan sikres en folkeskole af høj kvalitet. På nuværende tidspunkt (Marts 2023) er der to ledige lærerstillinge og 2 pædagogmedhjælpere på skoleområdet⁹. Erfaringerne fra andre kommuner viser, at det at være idrætsskole giver flere og bedre kvalificerede ansøgere til idrætslærerstillingerne, hvilket kan bidrage til at løse lokale rekrutteringsudfordringer og samtidig hæve niveauet for elevernes undervisning og resultater. Der bør dog være en opmærksomhed på, at det kan være en udfordring at rekruttere lærere med undervisningskompetence inden for idrætsundervisning til samtlige af de ekstra stillinger, der er behov for, hvorfor det kan være nødvendigt at afsætte midler til at opkvalificere nye ansatte til at varetage undervisning i idræt.

Faciliteter

Idrætsskole-konceptet lægger vægt på, at skolen skal indarbejde aktivitetsfremmende foranstaltninger, f.eks. gennem gode legefaciliteter og adgang til hal og gymnastiksal.

Skolerne benytter i dag både faciliteter på egen skole og i kommunens haller til idrætsundervisningen. Indførelse af idrætsskoler kan medføre en større udnyttelse af særligt hallerne i tidsrummet 8 – 16. Dette kan nogle steder medføre pladsmangel, hvis alle ekstra idrætstimer afholdes i hallerne, særligt nogle af de større skoler kan komme til at opleve

⁹ Kalundborg Kommunes hjemmeside: [Søg jobs hos Kalundborg Kommune](#)

udfordringer med pladsmangel. Dette kan i nogen grad imødekommes ved planlægning af undervisningen og ved brug af udendørs faciliteter, samt naturen. En øget anvendelse af faciliteter vil muligvis skabe behov for ekstra drift, som f.eks. rengøring af omklædningsfaciliteter mv. Der er ikke medregnet udgifter til dette.

Økonomi

I dette afsnit gives et overslag over udgifterne ved at indføre idrætsskoler i Kalundborg Kommune. Der er taget udgangspunkt i, at modellen indføres på de 16 almene folkeskoler.

Ved indførelse af idrætsskoler vil der i opstartsperioden være udgifter til at uddanne alle medarbejdere, som underviser i idræt i 0.-6. klasse, i ATK. Beregningen i tabellen herunder tager udgangspunkt i det nuværende antal medarbejdere, som underviser i idræt (131). Det reelle antal kan dog være højere, da skolerne kan vælge, om de ekstra idrætstimer skal varetages af andre lærere, end de lærere der i dag underviser i idræt.

Etableringsomkostninger	
	Hele kommunen
Kursusafgift	1.500.000
Vikardækning	743.000
I alt	2.243.000

Forudsætninger for beregninger af økonomien

- 131 medarbejdere uddannes i ATK gennem VIA, hvor prisen for et certificeringsforløb (på i alt 47,5 timer) pr. skole er 135.000 kr. eller 375.000 for fire skoler samlet.
- Medarbejdernes undervisningstimer vikardækkes (45 % af arbejdstiden). Der er beregnet med en sats på 264,16 kr. til en vikartime.
- Kurserne afholdes på skolerne, hvorfor der ikke regnes med transportudgifter for kursusedtagerne.
- Administrationen koordinerer afholdelsen af kurserne med udbyder og generel projektledelse. Estimeret til to arbejdsdage om ugen det første år (14,8 timer om ugen). Udgiften afholdes af Sundhed og Myndighed.
- I beregningen indgår alle nye opgaver med økonomiske konsekvenser, men der er ikke taget stilling til, hvorvidt opgaver forudsætter ny finansiering.

Alt efter hvor stor vægt der lægges på, at skolerne har faciliteter og redskaber, der giver mulighed for variation i idrætsundervisningen og fremmer elevernes muligheder for at være fysisk aktive i pauserne, kan der desuden være udgifter til indkøb af nye redskaber og etablering af nye faciliteter. Det kan med fordel overvejes at søge om midler fra eksterne fonde til etablering af projektet – herunder eventuelt også midler til faciliteter og redskaber.

Udover etableringsomkostningerne vil der løbende være udgifter til blandt andet uddannelse af nye medarbejdere samt re-certificering hvert andet år, deltagelse og koordinering af idrætslærernetværket. Beregninger har desuden taget udgangspunkt i, at de ekstra idrætstimer skal varetages af en lærer. De forventede årlige udgifter til dette ses herunder.

Årlige udgifter	
	Hele kommunen

Deltagelse i idrætslærernetværk	47.000
Uddannelse af nye idrætslærere i ATK og re-certificering hvert andet år	270.000
Et årligt modul (fælles for flere skoler)	320.000
Flere lærere til at varetage undervisningen	11.900.000
I alt	12.537.000

Forudsætninger for beregninger af økonomien

- Idrætslærernetværket består af én repræsentant pr. skole. Der holdes 4 ekstra årlige møder á 3 timers varighed (inkl. transporttid). Dækker deltagelse i lokalt og landsdækkende netværk.
- Der er beregnet med et behov på 20,1 ekstra lærerstillinger for at kunne varetage den ekstra undervisning.
- Nyansatte lærere uddannes i ATK.
- Det anbefales, at der afsættes ressourcer til særlige moduler, som tager udgangspunkt i specifikke tematikker, der måtte være relevante for skolerne. Der er beregnet med et modul årligt, hvor to skoler deltager sammen. Modulet koster 40.000 kr. for to skoler eller 25.000 pr. skole.
- Re-certificering hvert andet år på 30.000 kr. pr. skole.
- Administrationen koordinerer afholdelse af kurser, idrætslærernetværkets møder og generel understøttelse af skolerne i forhold til at være idrætsskole. Estimeret til en arbejdsdag om ugen (7,4 timer om ugen). Udgiften afholdes af Sundhed og Myndighed.
- Evt. øgede udgifter til rengøring og vedligehold af idrætsfaciliteter er ikke medregnet.
- I beregningen indgår alle nye opgaver med økonomiske konsekvenser, men der er ikke taget stilling til, hvorvidt opgaver forudsætter ny finansiering.

Vurdering af potentialet

Som beskrevet i ovenstående, har 6 ugentlige lektioners idræt en sundhedsmæssig effekt. Med en styrket idrætsindsats i Kalundborg Kommune er der potentiale til at påvirke niveauet for børn og unges sundhed og læring i positiv retning og bidrage til arbejdet med de politiske pejlemærker om sundhedsfremme og forebyggelse (Ældre- og Sundhedsudvalget) samt styrkelse af den pædagogiske og faglige kvalitet i børn- og ungetilbuddene (Børn- og Familieudvalget). Derudover er indsatsen i tråd med Kalundborg Kommunes børn- og ungepolitik, samt sundhedspolitik og -strategi^{10,11}.

Forbedring af børns sundhedstilstand

I dag screenes 20 % af alle elever i 0. klasse i Kalundborg Kommune til at være *ikke* motorisk alderssvarende¹². I skoleåret 2016/2017 var 17,2 % af indskolingsbørnene overvægtige eller svært overvægtige (landsplan: 12,9 %). For indskolingsbørnene i skoleåret 2020/2021 var dette tal 25,2 % i Kalundborg Kommune (landsplan 16,7%)¹³. Derudover ses der en stigning

¹⁰ Kalundborg Kommunes Sundhedspolitik gældende fra 2023

¹¹ Strategien for Det Nære Sundhedsvæsen, Kalundborg Kommune

¹² Elever på de almene folkeskoler. Kilde: Sundhedstjenestens motoriske screening 2016/17

¹³ Den Nationale børnedatabase, indskoling, fødselsårgang 2011 [Højde og vægt for skolebørn \(esundhed.dk\)](http://esundhed.dk)

i andelen af overvægtige børn fra 0. til 1. klasse¹⁴. Der er altså en tendens til, at andelen af børn med overvægt stiger, men også at børnene på de enkelte årgange bliver mere overvægtige med tiden, hvilket er meget bekymrende. Der er social ulighed i andelen af børn med overvægt, fx er næsten 30 % af de udskolingsbørn, hvis forældre har grundskole som højeste uddannelse, overvægtige eller svært overvægtige, mens det ca. er 10 % for de udskolingsbørn af forældre med lang videregående uddannelse¹⁵.

På landsplan angiver 64 % af eleverne i 6. klasse, at de vurderer deres fysiske form som rigtig god eller god. I Kalundborg Kommune er det 58 % af eleverne, der vurderer det samme¹⁶. I Kalundborg Kommune angiver 59 % af eleverne i 0. klasse, at de hver dag bevæger sig i skolen, så de bliver forpustet. I 6. klasse angiver 26 % af eleverne, at de hver dag bevæger sig, så de bliver svedige eller forpustede¹⁷. For udskolingselevenes vedkommende gælder det, at 18 % bevæger sig så de bliver forpustede hver dag¹⁸. Der ses et tydeligt fald i andelen af elever, der bevæger sig hver dag, så de bliver forpustede, i takt med alderen. Indførelse af flere idrætstimer, med krav om fysisk aktivitet med høj intensitet, vil betyde, at også eleverne på mellemtrinnet og udskolingen vil kunne bevare en sundhedsfremmende adfærd.

Disse data tyder på, at børns sundhedstilstand i Kalundborg Kommune ikke er lige så god som i resten af landet, og i øvrigt at sundhedstilstanden er dårligere for de større børn, og ligeledes også bliver dårligere med tiden, når man følger de samme børn. I Svendborgprojektet fandt man ikke kun, at indførelse af de 6 timers idræt havde en forebyggende effekt på overvægt, men også behandlende. Der er således et potentiale for at nedbringe antallet af overvægtige børn, forebygge den stigende tendens til at flere bliver overvægtige, forbedre børnenes fysiske form, samt styrke deres motoriske udvikling og forbedre deres indlæring.

Øget social lighed i sundhed

Det er veldokumenteret, at fysisk aktivitet reducerer risikoen for en række hyppigt forekommende tilstande og sygdomme i Danmark, herunder bl.a. diabetes, hjertekarsygdom og for tidlig død. Den forebyggende effekt af fysisk aktivitet på risikoen for tidlig død findes blandt begge køn i alle aldersgrupper.

Der er blandt voksenbefolkningen en social ulighed i fysisk aktivitet i fritiden. Der ses en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og graden af fysisk aktivitet, så dem med lavest uddannelsesniveau ofte også er dem, der ikke i så høj grad er så fysisk aktive¹⁹.

Ved at etablere idrætsskoler og indføre seks lektioners idræt om ugen, vil man kunne påvirke elevernes adfærd i en positiv retning til at blive mere fysisk aktive, uanset deres sociale baggrund. Da gode vaner ofte grundlægges tidligt i livet, forventes det, at børnene kan tage denne adfærd med sig ind i ungdomslivet og voksenlivet. Dermed er der et stort potentiale og en enestående mulighed for at øge ligheden i sundheden i Kalundborg Kommune, som

---

¹⁴ NOVAX, skoleåret 2017/2017 (0. klasse) og skoleåret 2018/2019 (1. klasse)

¹⁵ DST Analyse: ulighed i børnevægt i Danmark

¹⁶ BørnUngeLiv, Børne- og ungeprofiler Kalundborg, skoleåret 2017/2018

¹⁷ BørnUngeLiv, Børne- og ungeprofiler Kalundborg, skoleåret 2017/2018

¹⁸ Ungeprofilundersøgelse, Kalundborg Kommune, skoleåret 2022/2023

¹⁹ Danskernes sundhed, Den nationale sundhedsprofil, 2017

også er det overordnede mål med Kalundborg Kommunes sundhedsstrategi, samt et fokusområde i kommunens nye udviklingsstrategi og sundhedspolitik^{20,21,22}.

Understøttelse af elevernes læring

VIVE udarbejdede i 2021 rapporten "Analyse af Kalundborg Kommunes folkeskoler" fra 2021, som blandt andet konkluderer følgende og peger på mulige udviklingspunkter: *"Eleverne på Kalundborgs folkeskoler klarer sig dårligere end elever med samme socioøkonomiske baggrundsforhold på landsplan. Elevernes faglige resultater kan derfor ikke alene tilskrives elevernes baggrund, men indikerer også et forbedringspotentiale i forhold til skolernes nuværende praksis..."*

Desuden fremgår følgende af rapporten: *"Analysen viser, at eleverne på Kalundborg Kommunes folkeskoler har dårligere socioøkonomiske forudsætninger for at opnå gode afgangskarakterer end eleverne på frie og private grundskoler i Kalundborg. Og forskellene i elevernes forudsætninger mellem skoletyper er generelt større i Kalundborg end på landsplan. Der kan derfor være behov for at gøre folkeskolerne attraktive for de ressourcestærke familier, hvis man ønsker en mere blandet elevsammensætning i folkeskolerne, der i højere grad afspejler fordelingen på landsplan".*

På baggrund af erfaringer fra fx Slagelse Kommune, så kan det muligvis antages, at der ved indførelse af seks lektioners idræt, mm. er potentiale til at løfte niveauet yderligere, så elevernes faglige niveau bliver højere end forventet i forhold til den socioøkonomiske reference. Nymarkskolen i Slagelse har positive erfaringer med at få en mere mangfoldig elevtype efter at være blevet idrætscertificeret. Denne kausalitet mellem idrætstimer, elevoptag, læring mm er imidlertid en antagelse. Det må samtidig antages, at tilsvarende prioriterede indsatser på folkeskoleområdet kan have positive effekter for elevernes sundhed, dannelse, læring og trivsel. Det omfatter eksempelvis et fokus på mere varierende undervisning som også omfatter bevægelse og anvendelsesorienteret undervisning – og som ikke afgrænses snævert til idrætsundervisning.

Det kan bemærkes, at karaktergennemsnittet for eleverne i Kalundborg Kommune lå i 2021/22 på 7,0. På landsplan lå gennemsnittet på 7,9. Folkeskolerne i Kalundborg Kommune er i gang med en positiv udvikling og karaktergennemsnittene har været stigende siden skoleåret 2018/19. På kommuneplan ligger folkeskolerne i Kalundborg Kommune på niveau i forhold til at løfte elevernes faglige niveau til det forventelige i forhold til elevernes sociale baggrund²³. Denne fortsatte indsats tager udgangspunkt i et fokus på blandt andet den generelle undervisning med mere praksisorienteret undervisning samt bevægelse i tilknytning til den faglige undervisning i dansk, matematik mm.

Samfundsøkonomiske besparelser

Forskningen fra Svendborgprojektet har også vist, at der er store samfundsmæssige besparelser at hente hjem ved at satse på denne indsats. Der er naturligvis udgifter ved at investere i forebyggelse, men ud fra forskningsresultaterne tyder det på, at de indhentes. Fx er der lavet beregninger på, hvad investeringerne ville være, hvis man implementerede

---

²⁰ Kalundborg Kommunes Strategi for Det Nære Sundhedsvæsen

²¹ Kalundborg Kommunes Udviklingsstrategi frem mod 2035

²² Kalundborg Kommunes Sundhedspolitik (gældende fra 2023)

²³ Uddannelsesstatistik: Kommunale skoletal - Nøgletal | Børne- og Undervisningsministeriet (uddannelsesstatistik.dk)

de 6 lektioners idræt for alle skoleelever i Danmark, og hvad besparelserne ville være. Det ville koste 1,5 mia. at indføre, mens man ville kunne forebygge 2100 tilfælde af type 2 diabetes, som giver en årlig besparelse på 25 mia.²⁴.

---

²⁴ Oplæg fra Professor Niels Wedderkop, konference om Svendborgprojektet

Idrætsskole certificeringsforløb

Kontaktperson: Bodil Borg Høj bbh@via.dk eller Mette Munk memu@via.dk

Herunder et eksempel på indhold hvis kompetenceudviklingsforløbet skal foregå på de enkelte skoler.

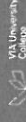
For at arbejde målrettet med implementering anbefaler vi, at forløbet foregår over et helt skoleår/kalender år. Gerne inden de ekstra idrætstimer aktiveres.

Tid og dato	Indhold	Deltagere
1 time	Analyse af skolens status. Hvad gør I allerede? Hvad drømmer I om?	Alle lærere og pædagoger Ledelse VIA konsulent
1,5 time Evt. online eller samme dag som nedenstående	Forventningsafstemning/Dialogmøde om indhold i kompetenceudviklingsforløbet og de strukturelle forhold på skolen. Fastlæggelse af certificeringsforløb Dialog om implementeringsforløbet	Ledelse+ idrætskoordinatorer, vejledere, idrætslærere/pædagoger e.lign. (styrgruppe) VIA konsulent
2 timer Evt. samme dag som ovenstående	Opstartsmøde - Hvad er en certificering? - Hvad er ATK? - Praksis aktiviteter - Fællessprog om det at være idrætsskole	Alle lærere og pædagoger Ledelse VIA konsulent
6 timer	Modul 1 ATK i skolen Målet med at inddrage ATK i skolen. Overblik idræt og ekstra idræt. Udarbejdelse af kanon. Praksis: Så løb dog, men hvordan?	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt En underviser fra VIA Gerne ledelse

6 timer Gerne to dage i træk, dette og næste modul.	Modul 2 ATK i skolen Motorisk og teknisk udvikling. Praksis: Kropsbasis Den røde tråd i idræt og bevægelse på skolen	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt En underviser fra VIA
6 timer Idrætsundervisere	Modul 3 ATK i skolen Psykologisk og social udvikling. Praksis: Brug af rum på skolen Den røde tråd i idræt og bevægelse på skolen	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt En underviser fra VIA
Pædagogiskdag eller 2*3 timer	Bevægelse i fagene: Bevægelse der fremmer læring Bevægelse der fremmer trivsel	Alle lærere og pædagoger Ledelse 2 VIA konsulenter
6 timer Idrætsundervisere	Her kommer DIF/forbund/forening ud på skolen og laver eksemplarisk undervisning i discipliner som skolen ønsker. Vi har et katalog med 10 forbund som har udviklet forløb der lever op til fællesmål og ATK principperne. (inspiration)	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt Forbunds instruktør
6 timer Idrætsundervisere	Her kommer DIF/forbund ud på skolen og laver eksemplarisk undervisning i discipliner som skolen ønsker. Vi har et katalog med 10 forbund som har udviklet forløb der lever op til fællesmål og ATK principperne. (inspiration)	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt Forbunds instruktør
2- 3 timer	Bevægelse i hele elevens skoledag Fokus på frikvarterer, åben skole m.m. Fra status til nye viden til udvikling.	Dem der har ansvar for frikvarterer og evt. udearealer. VIA konsulent

IDRÆTSSKOLER

Kvalificering og opprioritering af idræt

TEAM DANMARK

3 timer (estimeret) Online over flere dage, med forskellige teams	Opfølgning af produktudviklingen/sparring fra konsulent. Kanon, Rød tråd. Evaluering af pædagogik og didaktik.	Alle lærere og pædagoger der underviser i idræt og ekstra idræt En underviser fra VIA. Kan initieres af ledelsen i stedet og efterfølgende sendes til VA
2 timer	Afsluttende certificeringsmøde evt. online.	Ledelse + idrætskoordinatorer.
Skal der være fest?	Markering af certificering	Ledelse + elever + personale + Borgmester + DIF + VIS + TD + Repræsentanter fra kommunen. Medier?

Dette er basisforløbet til en certificering. Vi anbefaler at der de efterfølgende skoleår afsættes ressourcer til et eller flere moduler med en bestemt tematik, som vi er blevet opmærksomme på i forløbet. Det kan f.eks. være inkluderende læringsmiljø i idræt, innovation i idræt, fagteam arbejdet, mål med de ekstra idrætstimer eller Redskabsaktiviteter og fællesmål. Disse moduler kan evt. ligge i foråret inden nye årsplaner udarbejdes. Dette skal ses som en implementerings strategi og kvalitetssikring.

Herunder en pris, men vi må tale sammen for at finde den rigtige løsning for jer.

Pris pr. skole 135.000 kr. ex. Moms inkl. Undervisning, kørsel og materialer

Pris ved 4 skoler sammen 375.000 kr. ex. Moms inkl. Undervisning, kørsel og materialer

Re-certificering

Når skolen har været certificeret i to år skal der foregå en re-certificering.

Denne indeholder:

Tid og dato	Indhold	Deltagere
1,5 time Evt. online	Dialogmøde om hvordan det går. Fastlæggelse af kompetenceudvikling.	Ledelse+ idrætskoordinatorer, (styregruppe) VIA konsulent
6 timer	Proces med skolens røde tråd. Idrætspraksis hvor skolen har valgt et fokusområde.	Alle der underviser i idræt
2 timer	Proces med fokus på en aktiv skoledag. Brush up eller ny kompetenceudvikling. Udlevering af nyt certifikat (gældende i to skoleår)	Alle lærere og pædagoger Ledelse 2 VIA konsulenter

Pris pr. skole 30.000kr. ex. Moms inkl. Undervisning, kørsel og materialer

Ved at blive certificeret idrætsskole vil I indgå i vores landsdækkende netværk for certificerede idrætsskoler. Organisationerne vil facilitere møder/konferencer hvor der bliver mulighed for udveksle erfaringer, og få den nyeste viden fra DIF/TD/VIA. Idrætsskolerne vil også være vores foretrukne partnere, når vi skal rekruttere skoler til deltagelse i projekter, forskning eller projektudvikling.

Se uddybning her:

<https://www.via.dk/efter-og-videreuddannelse/uddannelsesstilbud/kurser/idraetsskole-idraetscertificering-af-skoler>

Se mere her: <https://www.folkeskolen.dk/1618377/skoler-staar-i-koe-for-at-blive-idraetsskoler>

[Idrætsskole - Nymarkskolen - Slagelse Kommune](#)

<https://www.folkeskolen.dk/1551394/paa-nymarkskolen-har-eleverne-idraet-fem-gange-om-ugen>

Uddybende artikel: [Mere end bare god idrætsundervisning; move-10-2020 \(epaper.dk\)](#)

Idrætsskoler

